

Uitwerking van een richtinggevend beeld digitale huisartsenzorg

Dit document is een uitwerking van het richtinggevend beeld digitale huisartsenzorg beschreven in [het Zorginkoopbeleid Huisartsenzorg en Multidisciplinaire zorg 2022](#) en heeft als doel een inkoopkader te schetsen hoe om te gaan met digitalisering in de regio door regionale samenwerkingsverbanden en de huisartsenpraktijken.

Menzis is in oktober 2020 in samenwerking met de LHV kringen, regionale samenwerkingsverbanden, de werkgroep 'Digitalisering in de huisartsenzorg' gestart. Deze werkgroep heeft invulling gegeven aan het toekomstbeeld voor de huisartsenpraktijk anno 2025 op het gebied van digitalisering. De uitkomsten zijn verwerkt in dit document. Uitgebreide informatie is te vinden in de eindrapportage van de werkgroep '[Schets toekomst digitalisering in de huisartsenpraktijk](#)'.

De zorg is continu in ontwikkeling en we staan voor grote uitdagingen om de zorg toekomstbestendig te maken. De inzet van doelmatige digitale zorg kan hieraan bijdragen. Digitale zorg is niet nieuw en de meeste zorgaanbieders zijn op een of andere manier al bezig met digitale zorg. Toch verloopt de opschaling in het gebruik van digitale zorg verschillend per regio en per huisartsenpraktijk. De recente uitbraak van het coronavirus maakt dat het gebruik van digitale zorg een vlucht neemt.

Voor de toekomstige huisartsenpraktijk zien we op dit moment meerdere uitdagingen liggen. Waaronder meer tijd voor de kwetsbare patiënt, het realiseren van JZOJP, goed communicerende ICT-systemen, goede regionale ondersteuningsstructuur voor huisartsenpraktijken en verbeterde samenwerking huisartsen onderling, met (para)medisch domein en sociaal domein. Daarnaast zien we een aantal relevante ontwikkelingen als het gaat om digitalisering in de huisartsenpraktijk. Deze zijn dat patiënten meer in eigen regie komen en de mogelijkheid van digitale zorg verwachten, er nieuwe aanbieders komen met focus op 24/7 digitale huisartsenzorg en opkomst van dataplatformen en algoritmes. Praktijkvoorbeelden van relevante ontwikkelingen zijn beschreven in de eindrapportage van de werkgroep 'Schets toekomst digitalisering in de huisartsenpraktijk'.

Menzis juicht het gebruik van digitale zorg toe wanneer dit bijdraagt aan toekomstbestendige zorg met de verzekerde in een regierol. Tegelijkertijd zijn we ons er van bewust dat digitale zorg geen oplossing biedt voor alle uitdagingen en dat we kritisch moeten blijven kijken

naar de toegevoegde waarde van digitale zorg. Digitale zorg is in feite een verzamelnaam en omvat alle digitale mogelijkheden die ingezet kunnen worden om passende en doelmatige zorg te leveren en te ontvangen.

Gezien de huidige ontwikkelingen en uitdagingen, zoals bijvoorbeeld Juist Zorg op de Juiste Plek, Covid-19, arbeidsmarktproblematiek en digitale communicatie tussen huisartsen onderling, met patiënten en andere zorgverleners wil Menzis digitalisering in de huisartsenpraktijk stimuleren. Regionale invulling op basis van regiobeelden en regiovisie is hierbij het uitgangspunt. Dit gezien de complexiteit waarbij het regionale samenwerkingsverband de samenhang in de regio moet borgen. De volgende thema's zijn hierbij relevant zodat in 2025 de huisartsenzorg optimaal gebruik maakt van de digitale mogelijkheden:

- Service / logistiek
- Slimme zorg thuis
- Gegevens uitwisselen met en consulteren van netwerkpartners
- Zorginhoudelijke ondersteuning

Oplossingsrichtingen

Voor elk thema zijn door de werkgroep een aantal oplossingsrichtingen uitgewerkt die inspelen op diverse uitdagingen en relevante ontwikkelingen t.a.v. digitalisering van de huisartsenpraktijk. Indien aanwezig zijn per oplossingsrichting een aantal praktijkvoorbeelden beschreven. Zie hiervoor de eindrapportage van de werkgroep '[Schets toekomst digitalisering in de huisartsenpraktijk](#)'. Het voorbehoud wat we hierbij maken is dat deze praktijkvoorbeelden mogelijk nog niet getoetst zijn aan [de Leidraad applicaties en algoritmes](#) door het Kenniscentrum Digitale Zorg van Zorgverzekeraars Nederland omdat deze destijds nog in ontwikkeling was (zie ook paragraaf 'Wat kunnen zorgaanbieders van Menzis verwachten?').

Thema 1: Service/logistiek

1. Digitale bereikbaarheid van huisartsenpraktijken voor:
 - a. Afspraken
 - b. Herhaalrecepten
 - c. Medicatieoverzicht opvragen
 - d. Inzien patiëntendossier
 - e. E-consult
 - f. Beeldbellen/videoconsult

2. Mogelijkheid voor patiënten om digitaal een volwaardig consult (incl. medicatie voorschrijven en verwijzen) te ontvangen van de eigen huisarts OF van een huisarts die op afstand de eigen huisarts ondersteunt (volwaardig voor wat digitaal mogelijk is).

Thema 2: Slimme zorg thuis

1. Huisartsen bieden aan hun chronische patiënten de mogelijkheid van thuis monitoring, coaching en proactieve interventies gecoördineerd vanuit de huisarts.

Thema 3: Gegevens uitwisselen met en consulteren van netwerkpartners

Technische randvoorwaarden:

1. Voldoen aan wet- en regelgeving en richtlijnen t.a.v. informatiebeveiliging en privacy om data te ontsluiten.
2. Integratie van verschillende informatiesystemen binnen eerste lijn vanuit het HIS (dus zowel gewone verslaglegging, ketenzorg, beeldbellen en liefst ook verwijzen etc.):
 - a. HIS (XIS-keurmerk indien beschikbaar)
 - b. Apotheek Informatie Systeem (AIS)
 - c. Huisartsenpost Informatie Systeem (HAPIS)
 - d. Ketenzorg Informatie Systeem (KIS)
 - e. Patiënten portaal
 - f. Videoconsult/beeldbellen
 - g. Digitaal consulteren andere zorgverleners
3. Implementatie van de landelijke informatiestandaarden/zib's op het gebied van meetwaarden, contra-indicaties en allergieën in alle systemen van zorgverleners (XIS-en).

Functionaliteiten:

4. Mogelijkheid om netwerkpartners (SO, GGZ, apotheek, ziekenhuis) alsmede collega huisartsen/kaderartsen digitaal te consulteren.
5. Huisartsenpraktijken hebben in het kader van integrale ouderenzorg de mogelijkheid om op een gestructureerde wijze medische informatie en afspraken rondom Advanced Care Planning uit te wisselen met SO, huisartsenpost, ziekenhuis (specialisten, ambulance,

SEH) en wijkverpleging.

6. Huisartsenpraktijken hebben in het kader van integrale ouderenzorg de mogelijkheid om met wijkverpleging, SO en paramedici (fysiotherapeut, ergotherapeut en diëtist) één gezamenlijk zorgplan voor kwetsbare ouderen te kunnen opstellen.
7. Een functionerend regionaal ICT-netwerk voor gegevensuitwisseling tussen huisartsenpraktijk/HAP en ze lijn/apothekers/VVT.

Punt 6 is het doel wat we willen behalen met dit thema. Punt 1 gaat om het technisch integreren van alle systemen. Punt 5 is hier randvoorwaardelijk aan.

Thema 4: Zorginhoudelijke ondersteuning

1. Voor specifieke patiëntengroepen, zoals bijv. Diabetes-, COPD- en CVRM-patiënten, zijn algoritmes beschikbaar in patiëntenplatform/PGO's die voorspellingen doen m.b.t. gezondheidsrisico's op basis van zowel zelfmetingen als metingen door zorgverleners.
2. Huisartsen kunnen op basis van populatiedata uit het HIS in vergelijking met landelijke DATA de medische aanpak van hun populatie in kaart brengen en er actief beleid op maken.

Wat verwachten we van de zorgaanbieders?

Menzis verwacht dat digitale zorg een vanzelfsprekendheid wordt bij zorgaanbieders die wij contracteren. Dit vraagt een duurzame verandering in de zorg waar lef en leiderschap voor nodig zijn. Digitalisering is 'slechts' een eerste stap om de werkelijke verandering naar toekomstbestendige zorg te realiseren. De benodigde 'digitale transformatie' gaat niet zozeer over het implementeren van een tool, maar meer over het anders organiseren en inrichten van de zorg: de juiste zorg op de juiste plek op het juiste moment. Menzis realiseert zich dat deze transformatie niet van vandaag op morgen is gerealiseerd. Hieronder beschrijven we wat we uiterlijk in 2022 verwachten van regionale samenwerkingsverbanden en huisartsenpraktijken.

De zorg verandert, taken en verantwoordelijkheden worden kritisch bekeken en efficiëntere zorgpaden worden uitgedacht. Dit vraagt van zowel de verzekerde als de professional dat zij mee veranderen. In de eindrapportage van de werkgroep 'Schets toekomst digitalisering in de huisartsenpraktijk' staat een roadmap met daarin per oplossingsrichting globale stappen beschreven van alle stakeholders en aandachtspunten aan de zijde van de regionale samenwerkingsverbanden en huisartsenpraktijken beschreven.

- Benodigde stappen aan de zijde van de regionale samenwerkingsverbanden:
 - Het regionale samenwerkingsverband heeft per 1 juli 2022 een gedragen regionale visie en strategie t.a.v. digitalisering van de huisartsenpraktijk opgesteld. (Urgentie, welke problemen ga je oplossen en wat levert het op?).
 - Het regionale samenwerkingsverband beschikt per 1 juli 2022 over een professionele ICT-inrichting bestaande uit een chief information officer (CIO) of chief medical information officer (CMIO) en ICT-ondersteuning voor huisartsenpraktijken aansluitend de op regionale visie en strategie t.a.v. digitalisering.
 - Na 1 juli 2022 gaat het regionale samenwerkingsverband over tot selectie en implementatie van minimaal 3 regionale voorkeurs oplossingsrichting(en) aansluitend op de regionale visie en strategie t.a.v. digitalisering.
 - Het regionale samenwerkingsverband ondersteunt bij:
 - Ontwikkelen digitale vaardigheden medewerkers huisartsenpraktijken

- Uitvoeren regionale pilots
 - Implementatie/gebruik van regionale (voorkeurs) toepassingen door praktijken
- Het regionale samenwerkingsverband maakt contractuele afspraken met Menzis over implementatie van digitalisering in de huisartsenpraktijk en bijbehorende financiering.
- Benodigde stappen aan de zijde van huisartsenpraktijken:
 - Tijdsinvestering (innoveren kost tijd).
 - Ontwikkelen digitale vaardigheden.
 - Goede organisatorische implementatie in de huisartsenpraktijken. Door digitalisering veranderen werkprocessen. Voor dit verandermanagement moet tijd, aandacht en goede begeleiding zijn voor zowel de zorgprofessional als de patiënt.
 - Deelname aan pilots, werkgroepen of een selectiecommissie (afhankelijk van de in de regio gekozen oplossingsrichtingen).

Wat kunnen zorgaanbieders van Menzis verwachten?

Menzis wil initiatieven die voortkomen uit de oplossingsrichtingen en aansluiten bij de regiovisie ondersteunen om te starten en succesvolle initiatieven op te schalen, uit te breiden en te behouden. Om dit te realiseren maakt Menzis graag afspraken met de regionale samenwerkingsverbanden. De regionale samenwerkingsverbanden kunnen hiervoor contact opnemen met de voor hen bekende regiomanagers. Zij willen graag met u de mogelijkheden verkennen en samen met u meedenken in de vormgeving en financiële onderbouwing van het initiatief.

Menzis stelt hieraan de volgende voorwaarden:

- Het initiatief is gebaseerd op de gedragen regiovisie en heeft de potentie om geïmplementeerd te worden in de regio;
- Initiatief heeft de potentie om zorgkosten te beheersen en uitkomsten van zorg te verbeteren;

- Vanaf 2023 geldt dat als het initiatief een applicatie of platform betreft is deze getoetst aan [de Leidraad applicaties en algoritmes](#) en positief beoordeeld door het Kenniscentrum Digitale Zorg van Zorgverzekeraars Nederland. Op www.zn.nl/digitalezorg staat uitleg over de werkwijze van het Kenniscentrum Digitale Zorg. Indien men een applicatie of platform wil laten toetsen dient men het Intakeformulier Digitale Zorg (zie website) in te vullen en op te sturen naar kcdigitalezorg@zn.nl;
- Het regionale samenwerkingsverband heeft bij de start van het initiatief met Menzis afspraken gemaakt over doelstellingen en uitkomsten;
- Het regionale samenwerkingsverband legt het initiatief vast in een plan en voert dit uit;
- Het regionale samenwerkingsverband evalueert periodiek de resultaten zoals vastgelegd in het plan en stuurt bij aan de hand van de uitkomsten van de evaluatie en deelt deze uitkomsten met Menzis. Afhankelijk van de uitkomsten van de evaluatie van een initiatief, zal Menzis beoordelen of de financiering wordt verlengd;
- Het regionale samenwerkingsverband maakt met betrokken huisartsenpraktijken afspraken dat de inzet nodig voor uitvoering van het plan niet dubbel wordt gefinancierd door andere programma's, basishuisartsenzorg en/of andere zorgsoorten;
- Het regionale samenwerkingsverband heeft mandaat van de aangesloten en betrokken huisartsenpraktijken voor de met Menzis gemaakte contractuele afspraken;
- Het regionale samenwerkingsverband is bereid om bij een positieve evaluatie het project te delen met andere samenwerkingsverbanden zodat goede voorbeelden regionaal of landelijk opgeschaald kunnen worden;
- Het regionale samenwerkingsverband maakt indien beschikbaar gebruik van goede voorbeelden uit andere regio's.

Resultaten

Het resultaat van de digitalisering moet bijdragen aan de uitdagingen en knelpunten waar we voor staan. Met het regionale samenwerkingsverband evalueert Menzis periodiek wat de bijdrage van digitalisering is voor de volgende onderwerpen:

- meer tijd voor de kwetsbare patiënt;
- realiseren van JZOP;
- goed communicerende ICT systemen;
- goede regionale ondersteuning voor de huisartsenparktijken;
- bijdragen aan het verminderen van de arbeidsmarktproblematiek;
- verbetering samenwerking huisartsen onderling, met (para)medisch domein en sociale domein.

Financiering

Ontwikkeling regionale visie en strategie t.a.v. digitalisering en ICT-infrastructuur

Menzis financiert het regionale samenwerkingsverband voor de ontwikkeling van een regionale visie op digitalisering, ICT-inrichting en ondersteuning van de huisartsenpraktijken bij implementatie van regionale voorkeurs oplossingsrichting(en). [Zie Bijlage 9 Organisatie en Infrastructuur \(O&I\) van Zorginkoopbeleid Huisartsenzorg en Multidisciplinaire zorg 2022.](#)

Implementatie regionale voorkeursoplossingsrichtingen

Initiatieven kunnen gefinancierd worden via S3 of eventueel aanvullend via de regioprestatie, afhankelijk van de keuze in de regio. [Zie Bijlage 8 Zorgvernieuwing \(S3\) en Bijlage 5](#) Menzis indicatoren van Zorginkoopbeleid Huisartsenzorg en Multidisciplinaire zorg 2022.